

Wydział Strategii i Analiz
Urząd Miasta Łodzi

Sytuacja
społeczno-ekonomiczna
w Łodzi
2004 rok

Łódź

▣ Czerwiec 2005 ▣

Spis Treści

1.Łódź na tle województwa	str 3
2.Rynek pracy	str 5
3.Wynagrodzenia	str 10
4.Przemysł	str 13
5.Podmioty gospodarki narodowej.....	str 16
6.Budownictwo	str 18
7.Budownictwo mieszkaniowe	str 20
8.Handel	str 23
Spis tablic	str 25
Spis wykresów	str 26

1. ŁÓDŹ NA TLE WOJEWÓDZTWA

Według ostatnich danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, Łódź liczy 775,2¹ tys. mieszkańców, a województwo łódzkie 2590,9¹ tys. Nadal zmniejsza się liczba ludności Łodzi i regionu a ubytek naturalny w Łodzi w okresie styczeń – wrzesień 2004 r. wyniósł 3126 osób.

Rok 2004 był kolejnym, w którym w Łodzi i w regionie odnotowano niewielki wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W porównaniu do 2003 r. wyniósł on w województwie łódzkim - 1,4%, natomiast w Łodzi - 1,8%. Oznacza to, iż mieszkańcy Łodzi i regionu, coraz częściej decydują się na ryzyko prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

W 2004 r. nieznacznie poprawiła się sytuacja na lokalnym rynku pracy. W porównaniu do 2003 r. obniżyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych - w województwie łódzkim o 6,3%, a w Łodzi o 5,4%. Głównym powodem spadku liczby osób bezrobotnych nie były jednak nowe miejsca pracy, ale przede wszystkim przechodzenie bezrobotnych do stanu ekonomicznej bierności w celu uzyskania korzystnych dla nich świadczeń przedemerytalnych oraz wyjazdy łodzian w celach zarobkowych za granicę. Pośrednio świadczy o tym spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, które obniżyło się w województwie łódzkim o 4,9%, a w Łodzi o 6,9%.

W 2004 r. nie wystąpiła znacząca poprawa w budownictwie mieszkaniowym. W województwie oddano do użytku o 36,2% mniej mieszkań niż rok wcześniej, a w Łodzi więcej o 8,7%. Wzrost liczby mieszkań oddanych do użytku w Łodzi to głównie zasługa spółdzielni mieszkaniowych, które zbudowały dwa razy więcej mieszkań niż w roku ubiegłym (tabela 1).

¹ Stan na 30.IX.2004 r.

Tab.1 Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim.

WYSZCZEGÓLNIENIE a – województwo b – Łódź	2003 r.	2004 r.
Ludność w tys. ¹a	2597,1	2590,9*
.....b	779,1	775,2*
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tys. ¹a	241,4	244,7
.....b	92,3	94,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem w tys. ²a	283,5	269,6
.....b	111,1	103,4
Bezrobotni zarejestrowani w tys. ¹a	233,1	218,3
.....b	65,2	61,7
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w zł ²a	1955	2066
.....b	2037	2133
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w mld zł ²a	29,6	31,1
.....b	8,8	8,5
Mieszkania oddane do użytku.....a	8596	5486
.....b	1273	1384

¹ Stan w końcu okresu - dane dotyczące liczby ludności pochodzą z GUS-u

² Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób

* - stan na 31.IX.2004 r.

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2003/2004 r.- str. 111/ 100;

Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2004 r. wzrost wynagrodzeń w Łodzi i w regionie wyprzedzał nieznacznie wskaźnik inflacji. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w województwie łódzkim o 5,7%, a w Łodzi o 4,7%. Wzrost wynagrodzeń ograniczany był przede wszystkim wysoką podażą siły roboczej i dużą konkurencją na rynku pracy.

Wzrost gospodarczy zaobserwowany w kraju w pierwszej połowie 2004 r. odzwierciedlił się jedynie w wielkości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim, która wzrosła o 5,1%. W tym samym okresie w Łodzi produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi spadła o 3,4%.

2. RYNEK PRACY

2.1 Struktura zatrudnienia²

Ożywienie gospodarcze obserwowane w 2004 r., związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej nie przyczyniło się do zahamowania spadku zatrudnienia i wzrostu liczby pracujących w łódzkich firmach. Przeciętne zatrudnienie³ w sektorze przedsiębiorstw w 2004 r. wynosiło 103,4 tys. osób i było o 6,9% niższe niż w 2003 r. W grudniu 2004 r. jego poziom obniżył się o 4,2% w stosunku do grudnia 2003 r. (tabela 2). Zwiększeniu zatrudnienia w łódzkich firmach nie sprzyjały słabe procesy inwestycyjne w grupie małych i średnich przedsiębiorstw a postępująca restrukturyzacja przyczyniła się do bardziej efektywnego wykorzystania już zatrudnionej siły roboczej bez tworzenia dodatkowych miejsc pracy.

Największy spadek zatrudnienia miał miejsce w budownictwie (o 21,2%) oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 16,4%). Jedyna sekcja, w której odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia to obsługa nieruchomości i firm, nauka (o 8,4%).

Liczba pracujących⁴ w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w grudniu 2004 r. wyniosła 103,1 tys. osób i była o 5,9% niższa niż rok wcześniej. Ponad połowa pracujących związana była z przemysłem, w którym jednakże zaobserwowano spadek ich liczby (o 4,7%). Wzrost liczby pracujących wystąpił jedynie w sekcji obsługa nieruchomości i firm, nauka (o 1,5%).

Tab.2 Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.

Wyszczególnienie	Grudzień 2003 r.		Grudzień 2004 r.			
	Pracujący w tys.	Przeciętne zatrudnienie w tys.	Pracujący		Przeciętne zatrudnienie	
			w tys.	XII 2003=100	w tys.	XII 2003=100
Sektor przedsiębiorstw.....	109,5	106,6	103,1	94,2	102,1	95,8
W tym:						
Przemysł.....	55,3	54,5	52,7	95,3	53,4	98,0
Budownictwo.....	6,6	6,6	5,3	80,3	5,2	78,8
Handel i naprawy.....	22,1	21,1	20,8	94,1	19,3	91,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	6,1	6,1	5,1	83,6	5,1	83,6
Obsługa nieruchomości i firm; nauka.....	13,7	13,1	13,9	101,5	14,2	108,4

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2003/2004 r.- str. 22/32

² Prezentowane dane odnoszą się do firm, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

³ Przeciętne zatrudnienie – obejmuje osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁴ Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy.

Największy spadek odnotowano natomiast w sekcjach: budownictwo (o 19,7%) oraz transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 16,4%).

2.2 Bezrobocie

W końcu grudnia 2004 r. liczba osób zarejestrowanych w łódzkich urzędach pracy wynosiła 61,7 tys. i była niższa o 5,3% w porównaniu do 2003 roku. Jednocześnie dalej następował spadek przeciętnego zatrudnienia i liczby pracujących. Powodem takiej sytuacji mogły być wyjazdy łódzian w celach zarobkowych za granicę, szczególnie do Wielkiej Brytanii, ponieważ osoby bezrobotne często wyjeżdżały nieformalnie, nie korzystając z pomocy urzędów pracy. Ponadto wiele osób w starszym wieku wycofało się z rynku pracy (dezaktywizacja), by uzyskać na korzystnych zasadach świadczenia przedemerytalne i renty (szczególnie w okresie poprzedzającym wejście w życie ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dn. 30.04.2004 r.) - tabela 3.

W grudniu 2004 r. zarejestrowano 5303 nowych bezrobotnych. Jednocześnie z ewidencji wyłączono 3287 osób (z tego 57,7% z powodu podjęcia pracy).

Tab.3 Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.

Wyszczególnienie	31.XII.	31.XII.
	2003 r.	2004 r.
Bezrobotni ogółem.....	65177	61700
w tym:		
kobiety.....	32451	30390
bez prawa do zasiłku.....	52182	52068
absolwenci szkół ponadpodstawowych.....	2094	-
Bezrobotni nowozarejestrowani	5877	5303
Bezrobotni wyrejestrowani.....	4512	3287
w tym:		
z tytułu podjęcia pracy.....	1854	1898
Oferty pracy.....	361	727

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2004 r.- str. 57

Poprawie uległa sytuacja kobiet na łódzkim rynku pracy. W końcu grudnia 2004 r. ich liczba wyniosła 30,4 tys. i była niższa o 6,4% niż rok wcześniej. Jednocześnie udział kobiet wśród pozostających bez pracy sięgał 49,3% i obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,5 pkt. procentowego.

W 2004 r. bezrobocie w Łodzi miało charakter rotacyjny z tendencją do spadku. Liczba zarejestrowanych w urzędach pracy w tym okresie obniżyła się o 9,8% w porównaniu do 2003 r., ale jednocześnie o 27,1% obniżyła się liczba osób wyrejestrowanych.

Nadal, podobnie jak w latach poprzednich, utrzymywała się wysoka liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W końcu grudnia 2004 r. ich udział sięgnął 84,4% (przed rokiem 80,1%). Prawa do zasiłku nie miało 52,1 tys. osób (o 114 osób mniej niż przed rokiem).

W 2004 r. wpłynęło więcej ofert pracy do urzędów niż w roku ubiegłym. Zgłoszono 727 ofert, w tym 2,9% dla osób niepełnosprawnych, natomiast rok wcześniej tych ofert było 361, w tym 5,8% dla niepełnosprawnych.

Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były wciąż osoby z wykształceniem podstawowym i niższym – 23,8 tys. osób (38,6%) oraz zasadniczym zawodowym – 14,7 tys. osób (23,8%). Najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 4,6 tys. osób (7,4% - tabela 4).

Tab.4 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia.

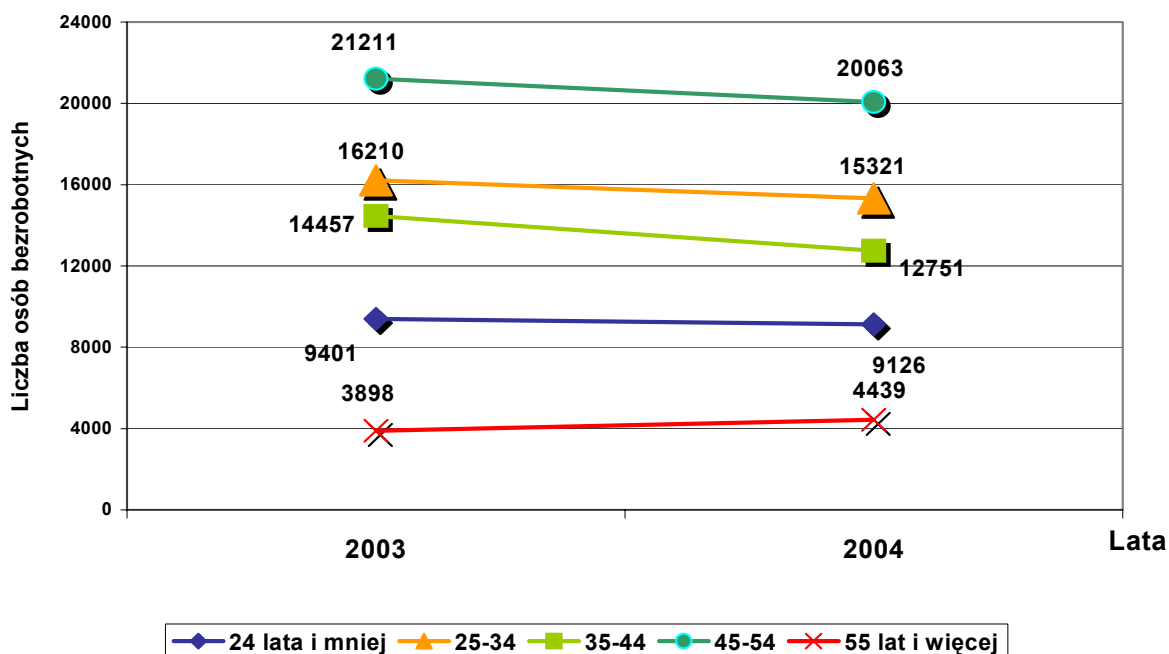
Wyszczególnienie	31.XII. 2003 r.	31.XII. 2004 r.
Bezrobotni w wieku:		
Ogółem.....	65177	61700
24 lata i mniej.....	9401	9126
25-34.....	16210	15321
35-44.....	14457	12751
45-54.....	21211	20063
55 lat i więcej.....	3898	4439
w tym z wykształceniem:		
wyższym.....	4217	4569
policealnym i średnim zawodowym.....	13155	12388
średnim ogólnokształcącym.....	6205	6192
zasadniczym zawodowym.....	16040	14707
podstawowym i niższym.....	25560	23844

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2004 r.- str. 57

Z punktu widzenia wieku największą liczebnie grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 20,1 tys. (32,5%), a najmniejszą 55 lat i więcej – 4,4 tys. (7,2% bezrobotnych).

W 2004 r. zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych we wszystkich grupach wiekowych z wyjątkiem grupy 55 lat i więcej, gdzie zanotowano wzrost o 13,9% (wykres 1).

Wykres 1. Zmiany liczby i struktury osób bezrobotnych w Łodzi według wieku w latach 2003 r./ 2004 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Łodzi

Uwzględniając staż pracy, najliczniejszą grupą bezrobotnych w końcu grudnia 2004 r. były osoby, które pracowały krócej niż 1 rok (21,5%). Najmniejszą zaś ze stażem pracy 30 lat i więcej (2,4%).

W prawie wszystkich grupach stażowych nastąpił spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z sytuacją jaka miała miejsce w końcu grudnia 2003 r. Wyjątek stanowiła grupa osób, które pracowały 30 lat i więcej, gdzie liczba bezrobotnych wzrosła o 13,6% (tabela 5).

Tab.5 Bezrobotni według stażu pracy.

Wyszczególnienie	Według stażu pracy w latach						
	poniżej 1 roku	1- 5	5-10	10-20	20-30	30 i więcej	bez stażu
31. XII. 2003 r.	13702	7021	10074	11996	12216	1286	8882
31. XII. 2004 r.	13278	6442	9466	11121	11597	1461	8335

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2004 r. str. 57

W 2004 r. w Łodzi utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy w porównaniu do innych dużych miast Polski. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Łodzi mimo, że obniżyła się w ciągu ostatniego roku, nadal osiągała wysoki poziom na tle innych dużych miast. Jedynie w Warszawie zanotowano więcej osób bezrobotnych niż w Łodzi, a w innych dużych miastach liczba ta jest prawie dwu- i trzykrotnie niższa (tabela 6).

W 2004 r. w porównaniu do 2003 r. w Łodzi i innych dużych miastach z wyjątkiem Krakowa obniżyła się liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Największa poprawa w tym zakresie wystąpiła w Warszawie i w Łodzi, gdzie liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy spadła o ponad połowę.

Tab.6 Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Zarejestrowani bezrobotni w tys.	I - XII 2003	62,5	65,2	29,9	21,9	37,0
	I - XII 2004	64,6	61,7	26,9	21,5	35,4
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy	I - XII 2003	331	181	33	96	83
	I - XII 2004	146	85	52	86	52
Stopa bezrobocia w %	I - XII 2003	6,1	19,1	8,4	7,1	12,9
	I - XII 2004	6,5	18,2	7,5	7,0	12,4

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – 2003 r./2004 r. - str. 116/106

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2004 r. wynosiła w Łodzi 18,2% i była o 0,9 pkt. procentowego niższa niż przed rokiem. Jednak nadal jest ona najwyższa na tle innych dużych miast. We Wrocławiu, drugim pod względem wielkości stopy bezrobocia, była ona o ponad 5 punktów procentowych niższa niż w Łodzi. W innych dużych miastach Polski jej wartość w 2004 r. w stosunku do roku ubiegłego obniżyła się i nie przekroczyła 7,5%. Jedynie w Warszawie stopa bezrobocia wzrosła o 0,4 punktu procentowego.

Poprawa sytuacji finansowej łódzkich firm i wejście Polski do Unii Europejskiej nie wpłynęły na popyt na siłę roboczą na lokalnym rynku pracy – zatrudnienie nie wzrosło, a wręcz przeciwnie, obniżyło się. Stopa bezrobocia spadła w dużej mierze w wyniku przechodzenia bezrobotnych do stanu ekonomicznej bierności oraz wyjazdów łódzian w celach zarobkowych za granicę.

Tworzeniu nowych miejsc pracy będą sprzyjały inwestycje, których realizacja planowana jest na lata 2005 i 2006, szczególnie na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dlatego też w 2005 r. przewiduje się dalszy spadek poziomu bezrobocia w Łodzi, który będzie wynikał głównie z realizacji planowanych zamierzeń inwestycyjnych.

3. WYNAGRODZENIA

W 2004 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi wyniosło 2133 zł. W porównaniu do 2003 r. oznacza to wzrost o 4,7%. Jednak pomimo tego poziom wynagrodzeń w Łodzi w porównaniu z innymi dużymi miastami kraju podobnie jak w latach ubiegłych był nadal najniższy (tabela 7).

Najwyższe wynagrodzenie w 2004 r. odnotowano w Warszawie, przy czym wzrosło ono w porównaniu do 2003 r. jedynie o 2,4% (najniższy wzrost wynagrodzeń spośród dużych miast).

Największy wzrost wynagrodzeń spośród innych dużych miast zanotowano w Krakowie (o 5,3%).

Wynagrodzenie w Łodzi w porównaniu do Warszawy było niższe o 35,5%, natomiast w stosunku do najbardziej zbliżonego Wrocławia o 8,5%.

Tab.7 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I - XII 2003 r.	3227	2037	2223	2518	2223
I - XII 2004 r.	3305	2133	2341	2600	2332

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r.- str. 118/106

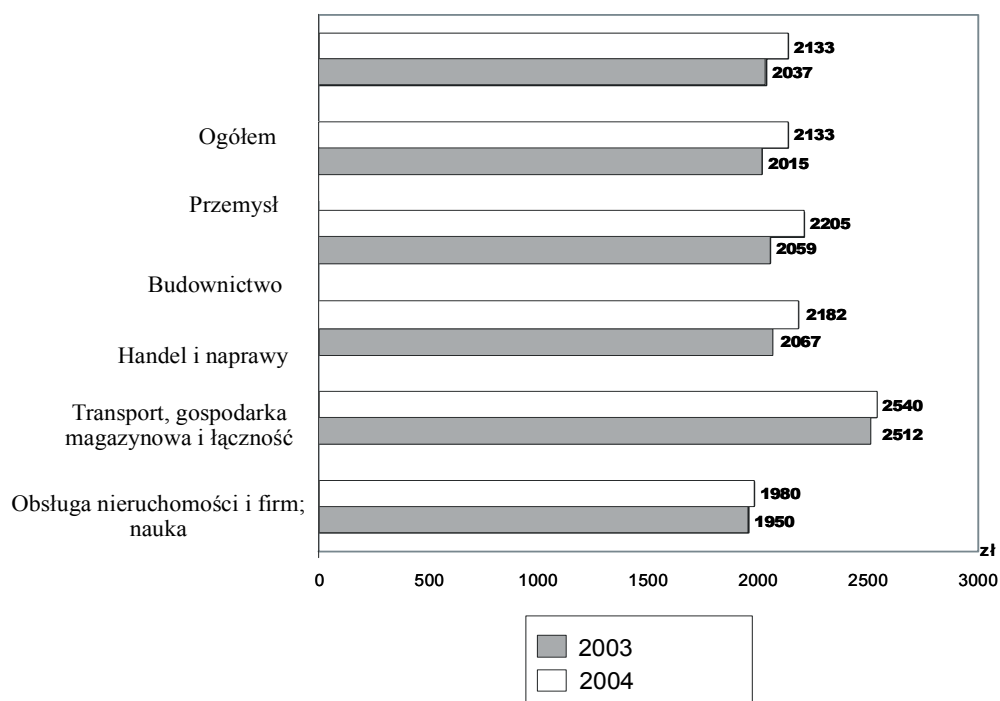
W sektorze przedsiębiorstw łódzkich najwyższy wzrost płac w 2004 r. wystąpił w budownictwie (o 7,1%), natomiast w żadnej z sekcji nie odnotowano spadku wynagrodzenia (tabela 8 i wykres 2).

Tab. 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji – w latach 2003/2004 r.

Wyszczególnienie	Styczeń – Grudzień		
	2003r.	2004 r.	I – XII 2003=100
	w zł		
Sektor przedsiębiorstw ogółem.....	2037	2133	104,7
w tym:			
przemysł	2015	2133	105,9
budownictwo	2059	2205	107,1
handel i naprawy	2067	2182	105,6
transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	2512	2540	101,1
obsługa nieruchomości i firm; nauka	1950	1980	101,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r.- str. 15/17

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w latach 2003 r./ 2004 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Łodzi

Nadal wyższe zarobki otrzymywali pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym. Przeciętna płaca brutto w grudniu 2004 r. wyniosła tam 2778 zł i była wyższa o 1,5% niż przed rokiem, w sektorze prywatnym natomiast – 2187 zł i wzrosła o 3,7%. Umiarkowany wzrost płac wynika z bardzo dużej podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy. Ponadto, pracodawcy obciążeni są wysokimi kosztami zatrudnienia, które ograniczają wielkość wypłacanych przez nich wynagrodzeń.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami z zysku) w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w grudniu 2004 r. wyniosło 2294 zł i wzrosło o 2,8% w porównaniu do grudnia 2003 r. (tabela 9).

W grudniu 2004 r. w stosunku do grudnia 2003 r. wynagrodzenie wzrosło najbardziej w budownictwie (o 10,3%). Jednocześnie w tym samym czasie wynagrodzenie obniżyło się najbardziej w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 16,8%).

Tab. 9 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji w grudniu 2003 i 2004 r.

Wyszczególnienie	Grudzień		
	2003 r.	2004 r.	XII 2003=100
	w zł		
Sektor przedsiębiorstw ogółem.....	2231	2294	102,8
w tym:			
przemysł	2165	2260	104,4
budownictwo	2133	2352	110,3
handel i naprawy	2221	2341	105,4
transport, gospodarka magazynowa i łączność	2931	2439	83,2
obsługa nieruchomości i firm; nauka	2390	2346	98,2

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r.- str. 15/17

Umiarkowany wzrost płac w Łodzi w 2004 r. był rezultatem utrzymującej się trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W 2005 r. przewiduje się realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia, które będzie możliwe dzięki oczekiwanym wyższym nakładom inwestycyjnym oraz szacowanej niższej inflacji i w związku z tym pewnej stabilizacji cen, szczególnie w drugiej połowie roku.

4. PRZEMYSŁ ⁵

Pomimo odnotowanego w 2004 r. w kraju wzrostu gospodarczego, w Łodzi wystąpił niewielki spadek produkcji przemysłowej. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług przemysłu wyniosły 8483,0 mln zł, co oznacza, że były mniejsze o 3,3% w stosunku do 2003 r.

Wpływ na wielkość produkcji sprzedanej przemysłu w 2004 r. w Łodzi miało głównie przetwórstwo przemysłowe. Poziom produkcji w tej sekcji wzrósł o 2,1%, co należy szczególnie podkreślić, gdyż w latach 2001 – 2002 niemal wyłącznie zwiększała się produkcja dóbr konsumpcyjnych.

Największy wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w 2004 roku w stosunku do 2003 odnotowały przedsiębiorstwa włókiennicze (wzrost o 2,8%). Znaczący spadek wartości produkcji sprzedanej przemysłu wystąpił natomiast w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich (spadek o 12,2% - tabela 10).

Tab. 10 Produkcja sprzedana przemysłu.

Wyszczególnienie	Styczeń – Grudzień		
	2003 r.	2004 r.	I – XII 2003 = 100
	w mln zł		
Ogółem	8774,5	8483,0	96,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę...	1822,1	-	-
Przetwórstwo przemysłowe	6933,6	7080,1	102,1
w tym:			
Produkcja art. spożyw. i napojów	1116,6	1026,8	92,0
Włókiennictwo	1499,6	1541,4	102,8
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	1034,7	908,3	87,8
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	74,4	69,9	94,0

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r. – str.55/63

Wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego była w 2004 r. o 2,6% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 157,3 tys. zł. (w sektorze publicznym - 157,2 tys. zł, w sektorze prywatnym – 157,3 tys. zł).

⁵ Prezentowane dane odnoszą się do firm, które zatrudniają powyżej 9 osób.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2004 r. w porównaniu do 2003 r. spadło o 6,9%, a w tym w przemyśle o 5,8%. Spadek ten dotyczył prawie wszystkich analizowanych branż oprócz produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich, gdzie przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,8 % (tabela 11).

Tab. 11 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I – XII 2003 r.	I - XII 2004r.
	w tys.	
Ogółem.....	111,1	103,4
w tym:		
Przemysł.....	57,2	53,9
w tym:		
<u>Przetwórstwo przemysłowe</u>	49,9	46,9
w tym:		
Produkcja art. spożywczych i napojów.....	5,0	4,3
Włókiennictwo.....	11,0	9,9
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich.....	11,8	11,9
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich.....	1,4	0,8
<u>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę</u>	7,2	-

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r. – str. 44/52

W 2004 r. produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi wyniosła 8,5 mld zł i była na niższym poziomie niż w innych dużych miastach.

W Warszawie odnotowano najwyższą wielkość produkcji sprzedanej przemysłu spośród innych dużych miast. Osiągnęła ona poziom prawie ośmiokrotnie wyższy niż w Łodzi oraz prawie trzykrotnie wyższy niż w Poznaniu, drugim pod tym względem mieście w kraju (tabela 12).

Tab.12 Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I - XII 2004 r.	66328,2	8483,0	13330,1	24316,4	9591,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r.- str. 63 ;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

W 2004 r. produkcja sprzedana przemysłu łódzkich przedsiębiorstw nieznacznie spadła po okresie wzrostu, który wystąpił w okresie tuż przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, co było związane z realizacją zwiększonych zamówień ze strony kontrahentów zagranicznych.

Niższy niż w ubiegłym roku poziom produkcji przemysłowej w Łodzi można tłumaczyć niechęcią przedsiębiorców do inwestowania, która stanowi reakcję na nieprzyjazne i wciąż niepewne środowisko regulacyjno – legislacyjne, dotyczące prowadzenie działalności gospodarczej.

Na uwagę zasługuje fakt wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w włókiennictwie o 2,8%, co może świadczyć o pewnym powstrzymaniu zanikania przemysłu lekkiego w Łodzi.

W 2005 r. oczekuje się niewielkiego wzrostu poziomu produkcji sprzedanej w łódzkich przedsiębiorstwach, chociażby w związku z nasileniem się procesów inwestycyjnych, szczególnie na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W 2004 r. rejestr REGON⁶ liczył ogółem 94,0 tys. podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Łodzi.

Ponad 97% z nich należało do sektora prywatnego. Jednostki małe, zatrudniające do 9 pracowników, stanowiły prawie 95% firm, a przedsiębiorstwa duże, powyżej 49 pracowników to około 1 % ogółu jednostek.

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych należących do sektora prywatnego (około 80% ogółu) stanowią podmioty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Dominującym rodzajem działalności gospodarczej jest handel (detaliczny, hurtowy i komisowy) obejmujący ponad 28 tys. podmiotów oraz działalność z dziedziny finanse, consulting i obsługa nieruchomości – 19,5 tys. firm.

W czwartym kwartale 2004 r. wpisano do rejestru 5074 nowe podmioty gospodarcze, głównie z obszaru handel detaliczny, hurtowy, komisowy i usługi serwisowe – 1641 oraz finanse, consulting i obsługa nieruchomości – 1174. Powstało także relatywnie dużo firm obejmujących pozostałą działalność usługową komunalną, społeczną i indywidualną – 338 oraz budownictwo – 327.

W tym samym okresie zlikwidowanych zostało 3417 podmiotów gospodarczych. Likwidacja ta w największym stopniu objęła firmy z tych samych obszarów działalności, w których powstało ich najwięcej tj. handel detaliczny, hurtowy, komisowy i usługi serwisowe – 1160 oraz finanse, consulting i obsługa nieruchomości – 704. Zlikwidowano także dużo firm z obszaru włókiennictwo, produkcja odzieżowa, skórzana i futrzarska – 263, transport, gospodarka magazynowa i łączność – 262 oraz budownictwo - 259.

W czwartym kwartale 2004 r. pojawiły się w Łodzi takie firmy, które zostały jeszcze w tym samym okresie zlikwidowane. Było ich łącznie 233. Firmy te głównie prowadziły działalność handlową i finansową.

Największą rotację podmiotów gospodarczych w Łodzi odnotowano w handlu, blisko 37% ogółu. Powodem takiej sytuacji jest fakt, iż podjęcie działalności gospodarczej w branży handlowej jest stosunkowo łatwe i nie wymaga zaangażowania znacznego kapitału.

⁶ Zintegrowany rejestr obejmujący wszystkie podmioty gospodarki narodowej

Różnica pomiędzy liczbą podmiotów, które powstały i które zostały zlikwidowane w czwartym kwartale 2004 r. wynosi 1657, co oznacza iż tyle firm przybyło w tym czasie na terenie Łodzi. Jest to wzrost rzędu 1,7%, czyli dwukrotnie wyższy w porównaniu z występującym przez ostatnie kilka lat.

Powyższe dane wskazują na szybszy, ale wciąż stabilny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w Łodzi.

W 2005 r. oczekuje się obniżek stóp procentowych, co w efekcie ułatwi wielu przedsiębiorczym mieszkańcom Łodzi dostęp do tańszego pieniądza, oferowanego przez wiele lokalnych instytucji finansowych z otoczenia biznesu, a to z kolei wskazuje na wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych w Łodzi.

6. BUDOWNICTWO

Recesja w budownictwie łódzkim trwa nadal i 2004 r. również nie została przewyżczona. Wartość produkcji budowlanej w 2004 r. wyniosła 959,0 mln zł i była o 37,0% niższa niż w roku ubiegłym.

Obniżył się również w porównaniu do 2003 roku o 14,8% przychód ze sprzedaży produkcji budowlano – montażowej. Stanowił on 60,5% całego przychodu przedsiębiorstw budowlanych (przed rokiem 44,7% - tabela 13).

Tab.13 Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.

Wyszczególnienie	Styczeń - Grudzień	
	2003 r.	2004 r.
	w mln zł	
Ogółem.....	1522,8	959,0
w tym sprzedaż produkcji budowlano – montażowej	680,8	580,1

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r. - str. 58/66

W warunkach znacznie zmniejszającego się zatrudnienia w budownictwie obniżyła się również wydajność pracy, szczególnie w sektorze prywatnym. Wydajność ta mierzona wartością przychodu na 1 zatrudnionego była w 2004 r. o 11,9% niższa od uzyskanej w 2003 r. i wyniosła 187,6 tys. zł (w cenach bieżących). Wpływ na ogólny wzrost wydajności miał wyłącznie sektor publiczny (wzrost o 9,1%), ponieważ w sektorze prywatnym wskaźnik ten obniżył się o 12,5%. Pierwszy raz od kilku lat w 2004 r., przyrost wydajności pracy w budownictwie w sektorze publicznym wzrósł a w sektorze prywatnym obniżył się (tabela 14).

Tab.14 Wydajność pracy w budownictwie.

Wyszczególnienie	I - XII 2003 r.	I – XII 2004 r.
	w tys. zł	
Wydajność pracy w budownictwie (przychód na 1 zatrudnionego).....	213,0	187,6
-sektor publiczny	63,9	69,7
-sektor prywatny	219,7	192,3

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r. – str. 33/39

W porównaniu z innymi dużymi miastami wartość produkcji budowlanej w 2004 r. w Łodzi była najniższa. We Wrocławiu wartość ta była również niska w porównaniu z innymi dużymi miastami, ale przewyższała prawie dwukrotnie wynik uzyskany w Łodzi. Ogromna była pod tym względem przewaga Warszawy nad Łodzią – ponad 17-krotna (tabela 15).

Tab.15 Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I - XII 2004 r.	16751,1	959,0	2918,9	3783,0	1675,0

Zródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2004 r.- str. 66;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

W 2004 r. nie nastąpił przełom w lokalnym budownictwie i nadal ten sektor przeżywa kryzys. W pierwszej połowie roku wystąpił boom na materiały budowlane, jednak był to jedynie wyraz niepokoju przed nowymi, nie w pełni poznanymi mechanizmami, które zaczęły obowiązywać po 1 maja 2004 r.

W 2005 r. oczekuje się wzrostu nakładów na inwestycje infrastrukturalne, współfinansowane ze środków unijnych, co może przyczynić się do przełamania trendów recesyjnych w lokalnym budownictwie. Z drugiej zaś strony istnieją obawy, iż nakłady średnich i dużych firm na inwestycje budowlane w bieżącym roku mogą być zastąpione zakupami maszyn, urządzeń i środków transportu. Powyższe sprzeczne tendencje obserwowane w łódzkim budownictwie utrudniają dokonanie szacunku dotyczącego wielkości produkcji tej branży w latach następnych.

7. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2004 r. oddano do użytku w Łodzi 1384 mieszkania, czyli o 8,7% więcej niż w 2003 r. Spółdzielnie mieszkaniowe zbudowały prawie 2-krotnie więcej mieszkań niż w 2003 r. Jednocześnie w 2004 r. oddano do użytku 425 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (tabela 16).

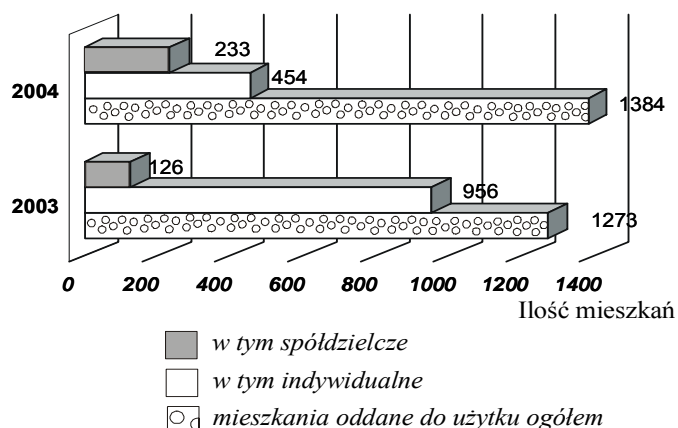
Tab.16 Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.

Wyszczególnienie	Styczeń – Grudzień		
	2003 r.	2004 r.	2003=100
	w liczbach bezwzględnych		
Ogółem.....	1273	1384	108,7
w tym:			
spółdzielcze.....	126	233	184,9
indywidualne.....	956	454	47,5
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	-	425	-

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2003 r./2004 r. – str. 17/19

Spadła natomiast liczba mieszkań oddanych do użytku przez inwestorów indywidualnych. W 2004 r. zrealizowali oni o 52,5% mniej mieszkań niż w roku ubiegłym, a ich udział w ogólnej liczbie oddanych mieszkań do użytku wyniósł 32,8% (w 2003 r. - 75,1% - wykres 3).

Wykres 3. Mieszkania oddane do użytku w Łodzi w latach 2003/2004

Źródło: Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2004 r. oddano do użytku około 18 mieszkań na 10 tys. mieszkańców. Przeciętna powierzchnia użytkowa nowego mieszkania w analizowanym okresie wynosiła 107,9 m², podczas gdy w 2003 r. było to aż 152,3 m².

W budownictwo mieszkaniowe wnosi również swój wkład gmina Łódź, budując mieszkania komunalne przeznaczone na wynajem. W 2004 r. Miasto oddano do użytku 84 mieszkania, których powierzchnia zawierała się w granicach 53 - 79 m². Były to przeważnie mieszkania 2 i 3 pokojowe.

Najwięcej lokali oddano do eksploatacji na Widzewie (37,7% ogółu) i na Bałutach (30,9% ogółu), a najmniej w Śródmieściu (1,8% ogółu). Inwestorzy indywidualni i spółdzielnie najwięcej mieszkań wybudowali na Bałutach. Tylko na Widzewie oddano do użytku lokale społeczno – czynszowe i komunalne (tabela 17).

Tab. 17 Mieszkania oddane do użytku według dzielnic

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzielnice				
		Bałuty	Górna	Polesie	Śródmieście	Widzew
Ogółem.....	1384	428	117	292	25	522
w tym:						
spółdzielcze.....	233	128	-	49	-	56
indywidualne.....	454	171	75	114	25	69
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	425	129	42	129	-	125
społeczne czynszowe.....	188	-	-	-	-	188
komunalne.....	84	-	-	-	-	84

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2004 r. – str. 20

Pomimo, że w Łodzi w 2004 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytku, to jednak było ich mniej niż w innych dużych miastach Polski.

Najwięcej nowych lokali mieszkalnych, ponad 7-krotnie więcej niż w Łodzi, oddano do użytku w Warszawie. W przypadku mieszkań spółdzielczych w Warszawie oddano do użytku ponad 11 – krotnie więcej niż w Łodzi.

Zdecydowanie pierwsze miejsce zajęła Łódź pod względem wielkości powierzchni użytkowej nowych mieszkań. Ich średnia powierzchnia użytkowa wynosiła 108m². Była o około 9 m² większa niż w drugim pod tym względem Poznaniu i o 1/3 większa niż te, które oddano w Warszawie, w Krakowie i we Wrocławiu (tabela 18).

Tab. 18 Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku	I - XII 2003	12335	1273	4123	3054	3916
	I - XII 2004	10428	1384	4466	2401	2096
w tym spółdzielcze	I - XII 2003	2679	126	550	174	524
	I - XII 2004	2727	233	246	136	487
Powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	I - XII 2003	73,0	152,3	75,9	99,1	79,9
	I - XII 2004	70,0	107,9	68,0	99,3	75,3

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – 2004 r. - str. 106

Na wielkość łódzkiego budownictwa mieszkaniowego w 2004 r. miały wpływ zmiany wprowadzone do ustawy „Prawo budowlane”. Ich efektem w obawie przed rygorystycznymi karami, było rejestrowanie przez prywatnych inwestorów od lat zamieszkiwanych domów. Należy również podkreślić, iż duży wpływ w ubiegłym roku na liczbę mieszkań oddanych do użytku miały łódzkie spółdzielnie mieszkaniowe.

Po kilku latach dekoniunktury w sektorze lokalnego budownictwa mieszkaniowego, przy dość niskiej podaży oferty mieszkaniowej oczekuje się, że rok bieżący powinien charakteryzować się jeszcze wyższym wzrostem mieszkań oddanych do użytku niż rok ubiegły.

8. HANDEL

Sprzedaż detaliczna⁷ w 2004 r. wyniosła w Łodzi 4,0 mld zł i była niższa o 5,7% w porównaniu do 2003 roku.

Największy wzrost sprzedaży, bo o 41,2% odnotowano w jednostkach prowadzących sprzedaż wysyłkową a jej udział w ogólnej sprzedaży stanowił 2,7%. Równie znaczący wzrost odnotowano w podmiotach sprzedających farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny – o 21,3%, przy czym udział tej branży w wartości sprzedaży ogółem w 2004 r. wynosił 24,0%.

Największy spadek sprzedaży zaobserwowano w firmach zajmujących się sprzedażą prasy, książek - aż o 92,0% (udział tej branży w wartości sprzedaży ogółem był niewielki i wynosił jedynie 0,1%) oraz mebli, RTV, AGD – o 56,2% (4,0% ogółu wartości sprzedanej).

W jednostkach hurtowych natomiast sprzedaż detaliczna była niższa w porównaniu do roku poprzedniego aż o 51,1% i wyniosła 0,5 mld zł.

W porównaniu do innych wielkich miast w Łodzi w 2004 r. odnotowano najniższą wielkość sprzedaży detalicznej. We Wrocławiu wartość ta była również niska w porównaniu z innymi dużymi miastami, ale przewyższała 1,5-krotnie Łódź (tabela 19).

Tab.19 Sprzedaż detaliczna w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I – XII 2004 r.	64433,7	3969,0	18807,4	13848,5	6086,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2004 r.- str. 39;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu.

W 2004 r. największy wzrost sprzedaży w mieście wystąpił na przełomie I i II kwartału. Łodzianie w obawie przed szokiem cenowym związanym z akcesją do Unii Europejskiej, dokonywali w tym okresie zwiększonych zakupów. Dotyczy to przede wszystkim zakupów artykułów przemysłowych, używek oraz pojazdów mechanicznych.

Po 1 maja 2004 r. minął okres wzmożonych zakupów, dokonywanych w obawie przed wzrostem cen.

⁷ Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywanych przez punkty sprzedaży detalicznej oraz inne punkty sprzedaży, w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców

W 2005 r., szczególnie w jego drugiej połowie spodziewana jest stabilizacja cen i spadek inflacji do około 2%, co wpłynie na wzrost realnej siły nabywczej Łodzian. Dodatkowo, oczekiwania w stosunku do zwiększonych nakładów inwestycyjnych i w związku z tym utworzenia nowych miejsc pracy, pozwalają mieć nadzieję na wzrost dochodów mieszkańców Łodzi i w efekcie wzrost wielkości sprzedaży.

Spis Tablic

Tab.1	Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim	4
Tab.2	Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.....	5
Tab.3	Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.....	6
Tab.4	Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia	7
Tab.5	Bezrobotni według stażu pracy.....	8
Tab.6	Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.....	9
Tab.7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł. w dużych miastach.....	10
Tab.8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji – w 2003/2004 r.....	10
Tab.9	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji w grudniu 2003 i 2004 r....	12
Tab.10	Produkcja sprzedana przemysłu	13
Tab.11	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw.....	14
Tab.12	Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł. w dużych miastach.....	14
Tab.13	Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.....	18
Tab.14	Wydajność pracy w budownictwie.....	18
Tab.15	Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł. w dużych miastach.....	19
Tab.16	Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.....	20
Tab.17	Mieszkania oddane do użytku według dzielnic.....	21
Tab.18	Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach.....	22
Tab.19	Sprzedaż detaliczna w mln zł. w dużych miastach.....	23

Spis Wykresów

Wykres 1 Zmiany liczby i struktury osób bezrobotnych w Łodzi według wieku w 2003/2004 r.....	8
Wykres 2 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w 2003/2004 r.	11
Wykres 3 Mieszkania oddane do użytku w Łodzi w 2003/2004 r.....	20